

یادداشت

چین به دنبال جایگزینی آمریکادر خلیج فارس؟

محمد مهدی مظاهری

کارشناس مسائل بین الملل

سفر رئیس جمهوری چین به عربستان و همراهی این کشور با بیانیه‌های ضد ایرانی مقامات سعودی و همچنین اعضای شورای همکاری خلیج فارس ، سبب‌ساز طرح ایده‌ها و تحلیل‌های گوناگونی پیرامون چرایی این اتفاق و دلایل نزدیکی چین به کشورهای عرب حوزه خلیج فارس شده است، اما در این هیاهوی خبری – تحلیلی، آنچه مغفول مانده و یا حداقل کمتر به آن پرداخته شده بررسی و تحلیل متغیرها و عواملی است که سبب جذب این غول آسیایی به منطقه خلیج فارس و اشتیاق آن به عقد توافقات راهبردی با کشورهای مختلف این منطقه شده است البته چین از کشورهایی است که با منطقه خلیج فارس روابط سنتی و دیرینه داشته و به ویژه بعد از دهه ۷۰ که سیاست پروتگرای را برگزید، بر اساس استراتژی جدید «اصلاح و پیشرفت»، خواهان دوستی و گسترش مناسبات اقتصادی و بازرگانی با همه کشورها و همزیستی مسالمت‌آمیز با آنها شد و بدین ترتیب در صدد توسعه روابط و حضور خود در منطقه خلیج فارس نیز برآمد. طی ۵ دهه گذشته، متغیرهای گوناگونی سبب جذاب شدن منطقه خلیج فارس برای کشور چین شده است که در اینجا به برخی از مهم‌ترین آنها اشاره می‌شود.
جمهوری خلق چین طی جنگ سرد تگاهی ایدئولوژیک به مسائل جهانی داشت، اما در مقطع پس از جنگ سرد، منافع ملی و عملگرایی، نقش زیادی در سیاست خارجی این کشور پیدا کرده است. در واقع، هم‌راستا با توسعه اقتصادی فوق‌العاده و شگفت‌انگیز چین، این کشور نیاز گسترده‌تری به منابع انرژی فسیلی مانند نفت و گاز پیدا کرده و این امر محرک اصلی چین برای حضور در خلیج فارس بوده است. بر این اساس این کشور که از اوایل دهه ۱۹۹۰ خودکفایی انرژی را از دست داده و نیازمند واردات نفت شده است، تلاش کرده برای تأمین امن و مداوم نیازهای خود، به بازیگران بزرگ انرژی در منطقه خلیج فارس همچون عربستان، قطر، امارات و ایران نزدیک شود. از آنجا که کشورهای دارنده منابع انرژی در خلیج فارس به دو طیف همکار و متحد آمریکا (کشورهای عربی) و رقیب و مخالف آمریکا (جمهوری اسلامی ایران) تقسیم می‌شوند، چین با احتیاط برای ایجاد تعادل بین رقبای منطقه قدم برداشته است و در این راستا، برای گسترش روابط اقتصادی با همه قدرت‌های منطقه و ایجاد مشارکت‌های استراتژیک جامع با هر دو طرف تأکید می‌کند.
چنین سیاستی برخاسته از رویکرد سیاسی – امنیتی خاص چین به خلیج فارس است که به عنوان دومین متغیر اثرگذار از آن یاد می‌شود. از منظر نظامی – امنیتی، چین هرچند می‌تواند جایگاه خود را در منطقه به عنوان یک بازیگر کلیدی و ضروری تثبیت کند، اما درصدد ایجاد فضای امنیتی و مقابله با نفوذ آمریکا در این منطقه نیست؛ بلکه برعکس تلاش کشورهای غربی به ویژه آمریکا برای تأمین نظم و امنیت در این منطقه را یک فرصت مغتنم می‌داند که بتواند از این امنیت رایگان به دست آمده برای حفظ و ارتقای منافع اقتصادی خود استفاده کند. نکته دیگر اینکه یکن همواره تلاش کرده تا خود را از ورود به درگیری‌های این منطقه و بر عهده گرفتن تعهدات بلندمدت حفظ کند، در همین راستا، چین در سایه سیاست کلان موازنه نرم با آمریکا، رویکرد تعامل با این کشور را در حوزه خلیج فارس دنبال می‌کند.البته چین نیز مدل امنیتی خاص خود را دارد؛ این کشور به ایده ایجاد صلح از طریق توسعه و گسترش مناسبات اقتصادی معتقد است، این در حالی است که کشورهای غربی همچنان نگاهی سنتی به تأمین امنیت در خلیج فارس دارند و این امر را از طریق ایجاد پایگاه‌های نظامی، فروش تسلیحات، شکست دادن دشمن و حفظ اتحادهای نظامی ممکن می‌دانند. البته بعد از تغییر رویکرد اخیر دولت آمریکا به منطقه غرب آسیا و تمرکز این کشور بر روسیه و چین در استراتژی امنیت ملی سال ۲۰۲۱ خود، سیاست امنیتی چین نسبت به خلیج فارس نیز تا حدودی تغییر یافته است. در نتیجه این کشور به توسعه موقعیت نظامی خود در خلیج فارس پرداخته و به‌طور مخفیانه در صدد ساخت یک تأسیسات نظامی در بندر خلیفه در ۵۰ مایلی شمال ابوظبی، پایتخت امارات برآمده است. فروش تسلیحات نظامی از جمله هواپیمای ۱۵ تا ۱- از کشورهای حوزه خلیج فارس (به ویژه امارات) نیز از دیگر نشانه‌هایی است که از تغییر استراتژی چین در خلیج فارس و توسعه هر چه بیشتر نفوذ نظامی این کشور در منطقه خبر می‌دهد. هرچند چین همچنان تمایلی به جایگزینی ایالات متحده به عنوان تأمین‌کننده امنیت خلیج فارس ندارد و تاکنون علاقه چندانی به قبول این مسئولیت از خود نشان نداده است، اما وضعیت ویژه امنیتی منطقه خلیج فارس سبب می‌شود تا چین برای حفاظت از منافع در پایی خود و حفظ امنیت و ثبات در امتداد این گلوگاه استراتژیک انرژی، به ناچار نقش جدی‌تری بر عهده بگیرد.

در پیچه

احمد یخشایش اردستانی:

آمریکایی‌ها بلوف می‌زنند آنها برجام را می‌خواهند

غربی‌ها با محوریت آمریکا فشارهای تازه‌ای بر جمهوری اسلامی ایران وارد می‌کنند؛ از جمله اخراج ایران از کمیسیون مقام زن سازمان ملل متحد و البته قطعنامه‌ای که اخیراً علیه ایران در مجمع عمومی سازمان ملل تصویب شد. یک فعال و تحلیلگر مسائل سیاسی، درباره این موضوع اظهار داشت: به نظر دو سناریو برای رویکرد غربی‌ها در قبال مسائل داخل ایران می‌توان متصور بود؛ نخست آنکه زخم‌هایی در کشور وجود؛ از جمله بیکاری، مشکلات معیشتی، نابرابری ... که همه اینها باعث می‌شود در کشور اعتراضات شکل بگیرد و این اعتراضات به تدریج به اغتشاش تبدیل می‌شود. در این بین کشورهای غربی از ایجاد اغتشاش حمایت می‌کنند. در سناریوی دوم عامل عمده اغتشاش خود غربی‌ها هستند. یعنی آنها برای تضعیف جمهوری اسلامی اغتشاش را هدایت می‌کنند و خودشان نیز هر کاری از دستشان برآید می‌کنند. احمد بخشایش اردستانی گفت: در روزهای اخیر من گمانه بیشتر به این سمت است که سناریوی دوم محتمل باشد زیرا می‌بینیم غربی‌ها به شدت نگران فروکش کردن اعتراضات در ایران هستند و هر طور که شده می‌خواهند بر آتش آن بدمند. هدفشان هم تضعیف ایران است تا بدون هر گونه خواسته‌ای برجام از سوی ایران پذیرفته شود. این فعال سیاسی همچنین بیان کرد: آمریکایی‌ها که می‌گویند دیگر بر برجام تکیه نداریم بلوف می‌زنند. آنها می‌دانند که نمی‌شود در ایران بر اندازی انجام شود؛ به همین دلیل تمرکزشان بر تضعیف نظام ایران است تا برجام را با کمترین امتیاز به سرانجام برسانند.

دکتر مصطفی اقلیمادر گفت و گو با «آرمان ملی»:

سلبریتی‌ها دنباله‌رو مردم هستند نه پیشرو مردم

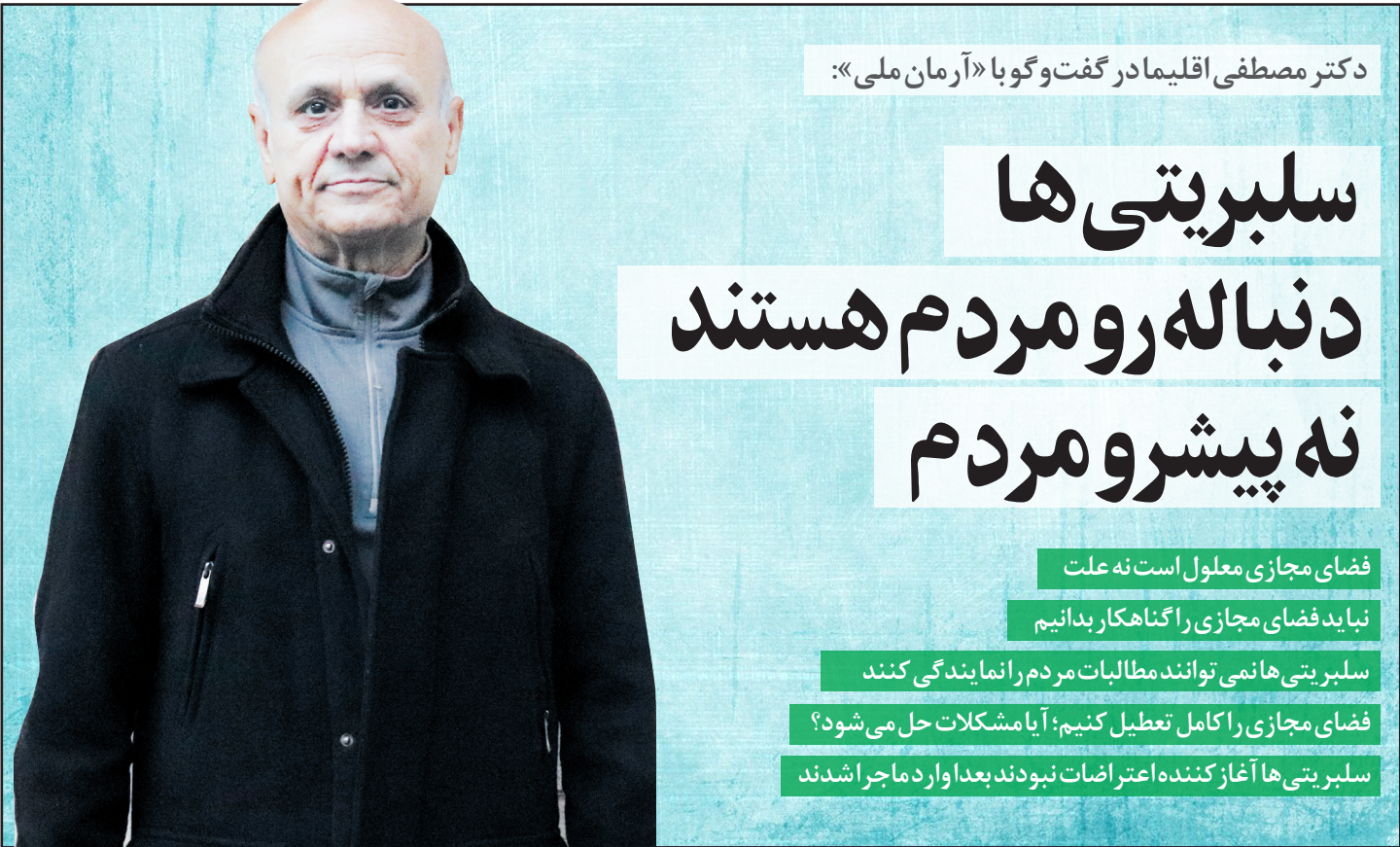
فضای مجازی معلول است نه علت

نباید فضای مجازی را گناهکار بدانیم

سلبریتی‌ها نمی‌توانند مطالبات مردم را نمایندگی کنند

فضای مجازی را کامل تعطیل کنیم؛ آیا مشکلات حل می‌شود؟

سلبریتی‌ها آغازکننده اعتراضات نبودند بعدا وارد ماجرا شدند

آرمان ملی – احسان انصاری:
آیا فضای مجازی دلیل به وجود آمدن اعتراضات اخیر بود؟ فضای مجازی چه نقشی در شکل‌گیری اعتراضات اخیر داشت؟ رفتارشناسی سلبریتی‌ها در اعتراضات اخیر بیانگر چه مسائلی است؟ آیا سلبریتی‌ها در اعتراضات اخیر نقش پیشرو را داشتند یا دنباله‌رو؟ آیا سلبریتی‌ها با ویژگی‌هایی که دارند می‌توانند مطالبات مردم را نمایندگی کنند؟ «آرمان ملی» برای پاسخ به این سوالات با دکتر مصطفی اقلیما گفت و گو کرده است. اقلیما معتقد است: «ما نباید فضای مجازی را گناهکار بدانیم. در سال‌های گذشته ما همواره به مردم آگاهی داده‌ایم. روحانیون همواره روی منبر به مردم آگاهی داده‌اند و ابزارهایی دیگر نیز برای افزایش آگاهی مردم استفاده شده است. آنچه امروز نسل جدید از خود بروز می‌دهد آن چیزی است که ما به آنها آموزش داده‌ایم.» در ادامه حاصل این گفت و گورامی خوانید.

◀ **فضای مجازی به چه میزان در شکل‌گیری اعتراضات اخیر در ایران نقش داشت؟ آیا این دیدگاه که برخی عنوان می‌کنند ریشه اعتراضات اخیر را باید در فضای مجازی جست‌وجو کرد صحیح می‌دانید؟**

این موضوع نیاز به تفکر و تأمل دارد.
آیا در سال ۵۷ که در ایران انقلاب رخ داد فضای مجازی وجود داشت؟ من همه را دعوت می‌کنم به این موضوع فکر کنند.
ما عادت کرده‌ایم همواره صورت مسأله مشکلات را پاک کنیم و به شکلی که دوست داریم آن را مورد بررسی قرار بدهیم. برخی تلاش می‌کنند همه مشکلات موجود را به گردن فضای مجازی بیندازند. من پیشنهاد می‌کنم فضای مجازی را تعطیل کنید. آیا مشکلات حل خواهد شد. اگر امروز به آمار بازداشتی‌های اعتراضات اخیر دقت کنیم متوجه می‌شویم که دلیل بازداشت اغلب آنها ارتباطی به فضای مجازی ندارد. شرایط کشور به شکلی بود که اغلب جامعه‌شناسان و اقتصاددانان پیش‌بینی می‌کردند که اگر رویکردهای مصمم‌گیری در کشور

تغییر نکند احتمال اینکه شاهد اعتراضات خیابانی باشیم وجود دارد. اتفاقی که در نهایت رخ داد. امروز شرایط جامعه ایران به شکلی است که میزان اعتماد اجتماعی کاهش پیدا کرده است. باید صورت مسأله را برای خود به صورت صحیح طرح کنیم و سپس به دنبال حل آن باشیم. فضای مجازی معلول است نه علت. این در حالی است که برخی علت را رها کرده و معلول را چسبیده‌اند و می‌خواهند از این طریق مشکلات را حل کنند. فضای مجازی یکی از هزاران ابزار آگاهی‌رسانی در جامعه است. این در حالی است که اگر فضای مجازی وجود نداشته باشد نیز مشکلی برای مردم ایجاد نمی‌شود.

◀ **چه اتفاقی در فضای مجازی رخ می‌دهد که برخی آن را عامل اعتراضات اخیر می‌دانند؟ آیا ماهیت فضای مجازی برای این عده جالب است که در می‌کند و یا محتوایی است که در فضای مجازی بین کاربران رد و بدل می‌شود؟**

اتفاقی که در فضای مجازی رخ می‌دهد این است که اطلاع‌رسانی نسبت به وقایع مختلف صورت می‌گیرد. مهم‌ترین اتفاقی که در فضای مجازی رخ می‌دهد این است که مشخص می‌شود در جامعه چه خبر است و چه اتفاقاتی در کشور در حال رخ دادن است. مردم مسائلی که در فضای مجازی رد و بدل می‌شود را مرتبط با جامعه می‌دانند و معتقدند شبکه‌های اجتماعی زمینه اطلاع‌رسانی در مورد مسائل مختلف جامعه را ایجاد کرده است. باید مردم را دارای درک و فهم تصور کرد. فضای مجازی یک فرصت است که اگر شایعه یا گمانه زنی درباره فرد

یا افرادی زده می‌شود آن فرد نیز در همین فضای مجازی به این موضوع واکنش‌نشان بدهد. در همه کشورهای جهان فضای مجازی

وجود دارد. در همه کشورها نیز اگر کسی مرتکب خلافی شود باید نسبت به اقدامی که انجام داده پاسخگو باشد. اگر با نگاه مذهبی به موضوع نگاه کنیم فضای مجازی فرصتی برای امر به معروف و نهی از منکر است. این موضوعی است که اسلام روی آن تأکید کرده است. به همین دلیل نمی‌توانیم عنوان کنیم فضای مجازی تنها عامل به وجود آمدن اعتراضات اخیر است و این سخن صحیح نیست. مشکل کنونی جامعه را باید در جای دیگری جست‌وجو کرد و نه در فضای مجازی.

◀ **برخی نسبت به جریان‌های دیگر فکری و سیاسی موضع تندتری نسبت به فضای مجازی دارند؟ چرا این عده فضای مجازی را مانعی در مقابل خود می‌بیند؟**

واقعیت این است که برخی در همه جامع بشری با اطلاع‌رسانی صحیح و درست مشکل دارند و این موضوع مختص به جامعه ایران نیست. دلیل اصلی این موضوع نیز این است که افکار عمومی از اشتباهات و تخلفاتی که برخی انجام می‌دهند اطلاع پیدا نکنند. فرض

بگیرید در جامعه ایران فضای مجازی وجود نداشته باشد. در چنین شرایطی شاید مردم از اتفاقات کشور به سرعت مطلع نشوند اما قطعاً پس از مدتی از کانال‌های دیگر از همه اتفاقات صورت‌گرفته مطلع خواهند شد. در جهان امروز اطلاع‌رسانی یکی از ضروریات زندگی است و همه مردم جهان این واقعیت را پذیرفته‌اند. با این وجود برخی دوست دارند تخلف‌هایی که انجام می‌دهند را کسی متوجه نشود. در دوران کرونا نخست‌وزیر انگلیس از مردم

این کشور خواست که همزمان‌های خانوادگی نگیند و یاد مهمانی شرکت نکنند. این در حالی است که خودش در منزلش مهمانی گرفت و این خبر در فضای مجازی منتشر شد. خبری که در نهایت باعث شد حزب متبوعش وی را کنار بگذارد و فرد دیگری را جایگزین وی کند. دلیل این موضوع نیز این است که اعتماد مردم از حزب از بین نرود و حزب همچنان بتواند در فضای سیاسی تأثیرگذار باشد. ما نباید فضای مجازی را گناهکار بدانیم. در سال‌های گذشته ما همواره به مردم آگاهی داده‌ایم. روحانیون همواره روی منبر به مردم آگاهی داده‌اند و از ابزارهایی دیگر نیز برای افزایش آگاهی مردم استفاده شده است. صحبت‌هایی که امروز نسل جدید می‌کند چیست؟ آنچه امروز نسل جدید از خود بروز می‌دهد آن چیزی است که در سال‌های گذشته به آنها آموزش داده‌ایم.

◀ **موضوع دیگری که در اعتراضات اخیر حائز اهمیت بود نقش سلبریتی‌ها بود. تحلیل شما از رفتارشناسی**

سلبریتی‌ها در اعتراضات اخیر چیست؟
در مرحله نخست باید عنوان کنم که مردم دارای درک و قدرت تحلیل هستند و کاری را انجام می‌دهند که خودشان تشخیص می‌دهند. این وضعیت درباره مسئولان نیز وجود دارد و مردم هر سخنی را از مسئول قبول نمی‌کنند و با درک خود آن را تحلیل می‌کنند. سلبریتی‌ها نیز افرادی هستند مانند دیگر شهروندان و تفاوتی بین آنها وجود ندارد. اینکه برخی عنوان می‌کنند مردم تحت تأثیر سلبریتی‌ها به خیابان‌ها آمدند به نظر من صحیح نیست. شاید سلبریتی‌ها در گذشته مطلب‌طلب بوده‌اند و به دنبال موقعیت خود بوده‌اند اما در شرایط امروز اگر می‌خواهند از مقبولیت اجتماعی برخوردار باشند باید حرفی را بزنند که مورد توجه نسل جدید باشد. سلبریتی‌ها در شکل‌گیری اعتراضات اخیر نقش چندانی نداشته‌اند. ریشه اعتراضات را باید در جای دیگری جست‌وجو کرد. سلبریتی‌ها برای اینکه جایگاه خود را در بین نسل جدید و مردم از دست ندهند مجبور هستند حرفی را بزنند که مورد توجه نسل جدید قرار داشته باشد. در نتیجه مردم با حرف سلبریتی‌ها به خیابان‌ها نمی‌ایند. مردم به دلیل مشکلاتی که داشتند در خیابان‌ها حرف اعتراضی کردند. سلبریتی‌ها پس از اینکه اعتراضات آغاز شد حرف معترضان را تکرار کردند. نقش سلبریتی‌ها در جامعه ایران مانند بقیه‌اها بعد از بقیه بوده است. سلبریتی‌ها برای منافع خودشان با معترضان همراهی کردند.

◀ **آیا سلبریتی‌ها به یک گروه مرجع در جامعه ایران تبدیل شده‌اند که جای گروه‌های مرجع فکری سنتی مانند روشنفکران و نویسندگان را گرفته‌اند؟**

من سلبریتی‌ها را گروه مرجع نمی‌دانم و معتقدم سلبریتی‌ها در جامعه ایران چنین نقشی را برعهده ندارند. سلبریتی‌ها هیچ کار خاصی انجام نمی‌دهند و فردی در میان افراد دیگر جامعه است. سلبریتی‌ها در جامعه ایران در اغلب موارد دنباله‌رو مردم هستند و نه پیشرو. در ماجرای اعتراضات اخیر کدام

سلبریتی اظهار نظر کرده بود که مردم دنباله‌رو آن شدند؟ هیچ کدام از سلبریتی‌ها حرفی زده بودند. سلبریتی‌ها هنگامی حرف زدند که مردم اعتراض را آغاز کرده بودند. به همین دلیل هیچ نقش مثبت یا منفی نمی‌توان برای سلبریتی‌ها در نظر گرفت و نمی‌توان آنها را به عنوان گروه مرجع معرفی کرد.

◀ **سلبریتی‌ها در چه شرایطی می‌توانند مطالبات مردم را نمایندگی کنند؟**

سلبریتی‌ها نمی‌توانند مطالبات مردم را نمایندگی کنند و این مردم هستند که از جنبه‌های مختلف مطالبات خود را دنبال می‌کنند. هیچ‌کس جای دیگری نمی‌تواند حرف بزند و بلکه همه به جای خود صحبت می‌کنند. اگر کار جامعه ایران به این نقطه رسیده به دلیل این است که مردم به گروه‌های مرجع اطمینان ندارند و تلاش می‌کنند خودشان مطالبات خود را بیان کنند. کسانی که در گذشته مطالبات مردم را نمایندگی کرده‌اند امتحان خود را به خوبی پس نداده‌اند. زمانی که این اطمینان دچار آسیب شده باشد مردم خودشان در خیابان‌ها حضور پیدا می‌کنند و مطالبات خود را بیان می‌کنند. هنگامی که یک مشکل در کشور به وجود آمده همه مردم کشور آن را درک کردند و به همین دلیل این اتفاقات رخ داد. تورم و گرانی بود که شرایط را به اینجا رساند و نه فضای مجازی. ما باید این موضوع را بپذیریم و صورت مسأله را برای خود به درستی تعریف کنیم.

اظهارات متهم ردیف اول در جلسه چهارم دادگاه گفت: اظهارات متهم در جلسه گذشته در حد توضیحات اولیه بوده و سوالات بسیاری باقی مانده است که باید از سایر متهمان پرسیده شود و آنها نیز باید پاسخگو باشند، بنابراین گزارش، در پنجمین جلسه دادگاه، یکی از وکلای جانب‌اختگان با دعوت قاضی در جایگاه قرار گرفت و نظرات و نکات خود در مورد پرونده را بیان کرد همچنین ۸ نفر از اولیای دم جانب‌اختگان با حضور در جایگاه اظهارات خود را مطرح کردند. گفتنی است، پنجمین جلسه دادگاه حدود ۴ ساعت به طول انجامید و قاضی مهرانفر با اعلام اینکه زمان جلسه بعدی دادگاه به خانواده جان‌باختگان ووکلای آنها ابلاغ می‌شود، ختم جلسه را اعلام کرد.

فرارو

تأثیر حشدالشعبی بر اقتصاد عراق

محمد الشیاع سودانی، نخست وزیر جدید عراق اخیرا به پاکستانی کشور از مفسدان اشاره کرده است و برخی نیز اینگونه تفسیر کرده‌اند که دولت سودانی در مسیر مبارزه با مفسدان اقتصادی یک شرکت با مدیریت الحشدالشعبی به نام «المهندس» تأسیس کرده و قرار است دست این گروه را در اقتصاد عراق بازتر کند. مساله مهم در سال‌های اخیر در عراق این بوده که چگونه میلیاردها دلار اختلاس شده را از کشور خارج کنند؛ آنهم در حالی که بانک‌های خارجی نسبت به پذیرش حواله‌های بزرگ از بغداد محتاط بوده‌اند. انتقال زمینی انبوهی از پول نقد خطرناک است. کردها از نزدیک مراقب مرزهایشان با ترکیه هستند و انگونه که اکنون میست افشا کرده، به تازگی یک مجرای جدید برای نقل و انتقال پول‌های کثیف از عراق به وجود آمده است و این موضوع آنجا مشخص شده که یک شرکت امنیتی بریتانیایی به نام «GFS» محموله‌هایی را که از فرودگاه بغداد خارج می‌شدند، بررسی کرده است اما مصطفی الکاظمی در آخرین هفته‌های حضورش به عنوان نخست وزیر، این شرکت بریتانیایی را با «بیزنیس اینتل»، شرکتی که هیچ تجربه آشکاری در زمینه امنیت فرودگاه ندارد، جایگزین کرده است. یکی از کارمندان فرودگاه می‌گوید: «اکنون وارد کردن و بیرون آوردن چیزها بسیار آسان است و مقدار زیادی پول قاچاق می‌شود.»

نشریه اکونومیست در یادداشتی که توسط تحریریه خاورمیانه و آفریقای این نشریه نگارش شده، نوشته است: «عراق مدت‌هاست از حکمرانان حریص رنج می‌برد. صدام حسین با منابع دولتی مانند منابع شخصی‌اش رفتار می‌کرد. از زمانی سقوط صدام حسین توسط نیروهای آمریکایی در سال ۲۰۰۳، دولت‌های منتخب متوالی مملو از فساد بوده‌اند. مقامات از قراردادهای می‌زدند یا کارگران صوری استخدام می‌کنند و حقوق آنها را به جیب می‌زنند. بر اساس تحقیقات وزارت دارایی عراق به نقل از محمد السودانی، نخست وزیر جدید عراق، از سپتامبر ۲۰۲۱، سپرده‌های مالیاتی کشور به میزان ۷.۳ تریلیون دینار عراق (۵.۲ میلیارد دلار) مورد سرقت قرار گرفته است. فساد در این مقیاس توضیح خوبی برای چرایی قطعی آب و برق در کشوری با جمعیت ۴۱ میلیون نفر است که در جایگاه دومین تولیدکننده بزرگ نفت در سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) ایستاده است.» روی کاغذ، جوهی که توسط کمیسیون مالیات اداره می‌شد، از طریق پنج شرکت صوری پرداخت می‌شد که برخی تأسیسات یک تاجر عراقی، به نام «نور جاسم» تأسیس شده بودند. بازرسان بر این باورند که این وجوه به عنوان رشوه بین سیاستمداران و مقامات مختلفی توزیع شده تا به تسهیل کلاهبرداری و ناکام گذاشتن تحقیقات، کمک کند. حجم این داد و ستدها به قدری بود که ارزش دینار را در برابر دلار تضعیف کرد و هزینه املاک در محله‌های شیک بغداد را افزایش داد و نمایندگان مجلس و مردم هم موفق نشدند صدایشان را به گوش نخست وزیر سابق برسانند.

◀ **دولت سودانی و مبارزه با فساد اقتصادی**

محمد الشیاع سودانی اولین نخست وزیر عراق است که از زمان حمله آمریکا در سال ۲۰۰۳ به‌طور مداوم در عراق زندگی کرده است. او قول داده که فساد را ریشه‌کن کند. یکی از محققان پرونده فساد در وزارت دارایی معتقد است شرکت‌های صوری بیشتری وجود دارند که بین یک‌سوم تا یک‌چهارم بودجه ۹۲ میلیارد دلاری دولت در سال گذشته را سرقت کرده‌اند. ماه گذشته سودانی در تلویزیون بین دو پالت انباشته شده از پول نقد که از نور جاسم هنگام خروج از بغداد با یک جت شخصی شناسایی شده بود ایستاد و مصاحبه کرد و قول داد باقی مانده پول نقد را پس بگیرد. مشاوران سودانی می‌گویند که او به دنبال استرداد مقامات سابق است که مظنون به فساد هستند و اکنون در خارج از کشور از جمله در آمریکا ساکنند. گفته می‌شود که پس از شش هفته ریاست جمهوری، حدود ۹۰۰ مقام از جمله کارمندان دولت و افسران امنیتی را پاکسازی کرده است. سودان کاظمی می‌گوید که ستاد او با طرح اتهام فساد به حلقه نخست وزیر سابق در صدد تشدید کنترل بر دفتر نخست وزیر است. ناظران بر این باورند که احتمال موفقیت پروژه ضد فساد در عراق پایین است، مشروعیت دولت جدید سودانی قابل بحث است، چرا که این دولت متشکل از جناح‌هایی است که در انتخابات سراسری اکتبر سال گذشته شکست خورده بودند.

همان نمایندگانانی که به سودانی به عنوان نخست‌وزیر رای دادند، به برکناری جانشین علوی از سمت سرپرست وزارت دارایی، زمانی که اراده‌ای برای انتشار نتایج تحقیقات در پرونده سرقت درآمدهای مالیاتی نشان داد نیز رای دادند. سودانی همچنین شرکتی را برای مدیریت پروژه‌های دولتی راه‌اندازی کرده است. این شرکت توسط شبه‌نظامیان حشدالشعبی اداره می‌شود. الحشد الشعبی پس از کمک به شکست داعش در سال ۲۰۱۴ اعلام کرده که ماموریتش بازسازی عراق است.